

Nr. 2.

1933

R. XXIX.

GŁOS DZIEWCZĄT POLSKICH

DWUMIESIĘCZNIK

PRENUMERATA WYNOŚI:

Rucznie (z przesyłką) 1.50 zł.

KONTO CZEKOWE

P. K. O. Nr. 409.020

POJEDYNCZY NUMER:

20 GR.

Adres Redakcji i Administracji: „GŁOS DZIEWCZĄT POLSKICH“
Kraków, ulica Mikołajska L. 30. Telefon Nr. 132-39.

MARZEC—KWIECIEŃ 1933.

KALENDARZYK PANIEŃSKI:

Na Marzec:

- 1 Popielec
- 2 ŚŚ. Sekundylli i Januarji mm.
- 3 Kunegundy cesarzowej
- 4 Kazimierza królewicza P.
- 6 Kolety panny
- 7 Perpetui i Felicytaty
- 9 Franciszki i Katarzyny
- 13 Chrystyny i Eufrozyny pp.
- 14 Matyldy
- 15 Matrony p. służebnej
- 17 Gertrudy
- 19 S. Józefa Obl. N. M. P.
- 20 Parascewy i Cyrjaki pp.
- 22 Katarzyny p.
- 23 Teodozji
- 25 Zwiastowanie N. P. M.
- 26 Duli p. służebnej
- 27 Lidji mężcz.
- 31 Balbiny p.

Na Kwiecień:

- 1 S. Teodory p.
- 2 Marji Egipcjanki
- 3 Burgundorfy p.
- 5 Ireny p.
- 6 Juljanny Koneljoneńskiej
- 8 Koncessy p.
- 9 Marji Kleofasowej
- 12 Wissy p. mężcz.
- 13 Wielki Czwartek
- 14 W. Piątek — Dominny p.
- 15 W. Sobota — Anastazji p.
- 16 Wielkanoc
- 18 Antji p.
- 20 Agnieszki p.
- 22 Tarbuli i jej służebnej mężcz.
- 26 M. B. Dobrej Rady
- 27 Sw. Zyty panny
- 28 Walerji p.
- 30 Katarzyny Seneńskiej.

Jubileusz Odkupienia.

Rok 1933 jest rokiem jubileuszowym, z nim bowiem upływa 1900 lat od ustanowienia Przenajśw. Sakramentu Ołtarza. — Przypomina Mękę, Ukrzyżowanie i śmierć Pańską, ogłoszenie pod krzyżem Najśw. Marji Panny, jako Matki naszej, Zmartwychwstanie Pańskie, udzielenie władzy odpuszczania grzechów Apostołom, ustanowienie prymatu św. Piotra i jego następców papieży, przypomina Wniebowstąpienie, Zesłanie Ducha Św. i pierwsze nauki apostołskie. — Niema Jubileuszu, który mógłby przypominać zdarzenia bardziej cudowne. Dlatego to Ojciec św. pismem z dnia 6-go stycznia 1933 r. ogłasza na ten rok wielki Jubileusz, który trwać będzie od 2-go kwietnia 1933 roku do 2-go kwietnia 1934 roku.

Ojciec św. spodziewa się, że rok ten jubileuszowy przyniesie nie tylko obfite korzyści i łaski duchowne, ale także i we wszystkich innych dziedzinach czysto doczesnych. — Pan nasz Jezus Chrystus mówił, że Królestwo Jego nie jest z tego świata. Nie jednak nie może nam przeszkodzić w błaganiu Boga, aby zechciał reztoczyć Swe błogosławieństwo i nad sprawami ziemskimi, podnieść je do rzeczy niebieskich, aby i one w sobie odbijały nieskończoną łaskę Odkupienia.

Ojciec św. wzywa wiernych do rozważania Męki Pańskiej, zwłaszcza w Wielki Piątek, a także do przystępowania do Spowiedzi i Komunii św. nie tylko w okresie Wielkanocnym, ale także w innym czasie, by ubłagać pokój dla tych wszystkich, którzy go potrzebują także na terenie społecznym, politycznym i międzynarodowym.

Jako wierne dzieci Kościoła św. pójdźmy za głosem Ojca świętego!...

Komunikaty

(dla Krakowskiego Stowarzyszenia św. Zyty).

- MARZEC Dnia 3-go marca: — Pierwszy piątek miesiąca. — Całodzienna adoracja Przenajświętszego Sakramentu w kościele św. Barbary.
- 5-go marca: (niedziela): O godzinie 4-tej popołudniu zmiana tajemnic Apostolstwa Modlitwy.
- 6-go marca: (poniedziałek): Początek rekolekcyj dla dziewcząt służących w kościele św. Barbary.
- 26-go marca: (niedziela): Walne zebranie w Sali Sodalicyjnej przy kościele świętej Barbary o godzinie 4-tej popołudniu.
- 31-go marca: Kwartałne nabożeństwo Stowarzyszenia św. Zyty o godzinie 5.30 rano z kazaniem. — Odpust zupełny dla członkiń Stow. św. Zyty.
- KWIECIEŃ. Dnia 8-go kwietnia: Nabożeństwo Sodalicyjne o godzinie 5.30 rano w kościele św. Barbary.
- W dniach: 25, 26 i 27-go kwietnia: Trzydniowe nabożeństwo ku czci św. Zyty w kościele św. Barbary o godzinie 6-tej wieczorem.
- 27-go kwietnia: Uroczystość św. Zyty. O godzinie 5.30 Uroczyste nabożeństwo z kazaniem.
- 30-go kwietnia: (niedziela): Walne zebranie w sali Sodalicyjnej przy kościele św. Barbary o godzinie 4-tej popołudniu.

GŁOS DZIEWCZĄT POLSKICH

DWUMIESIĘCZNIK POŚWIĘCONY SPRAWOM STOW. ŚW. ZYTY.

Dlaczego mam się modlić?

awiając do pierwszego artykułu, podanego w pierwszym tego-
rocznym numerze naszego pismka, w którym Ojciec św. mówi
„O skuteczności modlitwy w obecnej niedoli“, — podamy teraz
kilka praktycznych uwag o modlitwie. **Czem jest modlitwa?** — Modlitwa
jest najwspanialszym aktem, jaki może wykonać duch ludzki, dlatego że
wszystkich piękności ziemskich, najbardziej zachwycający jest widok
twarzy klęczącego człowieka, pogrążonego w modlitwie przed majestatem
Bożym.

„**Jam jest Pan Bóg twój**“ — brzmi pierwsze przykazanie Boże,
w którym Pan i Bóg nasz jakby mi przypominał: Jestem twoim Stwórcą,
a ty jesteś moim stworzeniem! — Mam prawo żądać od ciebie holdu
w postaci modlitwy. Jestem potężny, a ty jesteś nikłym pyłkiem! — Miej
sobie za zaszczyt, że możesz się do Mnie zwracać w modlitwie. Jam silny,
a tyś słaby(a)! — Szukaj u Mnie mocy, wsparcia i pociechy przez modlitwę.
Oto trzy praktyczne uwagi, które dziś podajemy: 1) Modlę się, bo to jest
moim obowiązkiem; 2) modlę się, bo to jest dla mnie wielki zaszczyt
i 3) modlę się, bo modlitwa jest źródłem moich sił.

1) **Modlę się, bo to jest moim obowiązkiem.** — „Jam jest Pan Bóg
twój“. W tem króciutkim zdaniu, Bóg napomina nas, byśmy w modlitwie
składali Mu hold i przez to się z Nim jednocyli! Nagli nas do wewnętrznego
zjednoczenia się i nie zadawaliśmy się chłodnem, wyrachowanem
spojrzeniem, zatroskanem spoglądaniem co pewien czas „na Boga sie-
dzącego w nieskończonościach na Swym tronie“. Czy daleko jest od nas
Bóg? Gdzie tam! „W Nim żyjemy, i ruszamy się, i jesteśmy“ (Dzieje
Apostolskie 17, 28).

„Panie, powiedz nam, gdzie mieszkasz?“ — pytali się pewnego
razu Chrystusa Pana apostołowie. Wiecie, co to znaczy, że moim obo-
wiązkiem jest modlitwa? To, że i my często pytamy się Boga: „Panie,
gdzie mieszkasz?“ — Jaka będzie pierwsza odpowiedź? „Chwały Twojej
pełne są niebios a i ziemia“. Bogiem napelniony jest cały świat. On
jest początkiem wszystkiego. On jest źródłem każdej szlachetnej myśli.
On jest sprawcą wszystkich naszych dobrych uczynków. Czy nie po-
winiśmy składać holdu Panu Bogu?!..

a) „Panie, gdzie mieszkasz?“ W każdej duszy czystej i bez grzechu.
Każda czysta dusza jest świątynią, ołtarzem, monstrancją. I moja i twoja!
Jak delikatnie trzeba się obchodzić z duszami! Jestem niosąca Chrystusa;

ja „niosąca Boga“, „niosąca Chrystusa“, klękam i składam hold mojemu Bogu, mojemu Chrystusowi!

b) „Panie, gdzie mieszkasz?“ W codziennych drobnych okolicznościach życia. Kiedy czynisz dobrze, kiedy cierpisz bez narzekania — Bóg przebywa w tobie, jeśli dla Niego czynisz dobrze i znosisz cierpienia. Kiedy przychodzi nieprzyjemny gość, albo zjawia się nieoczekiwana przeszkoda, czy choroba, która przykuwa do łoża, albo ciężka praca — Bóg mieszka w tobie, jeśli dla Niego to wszystko znosisz cierpliwie. Wszystko to jest modlitwą, holdem, składanym Bogu Wszechmogącemu. — Więc modlić się i hold składać Bogu można nie tylko słowem, ale również myślą, westchnieniem, czynem i życiem!

Tego rodzaju hold i taka modlitwa jest również moim najpierwszym i najbardziej katolickim obowiązkiem. — Może cię zadziwi to powiedzenie: Pokorne uwielbianie Boga, codzienna modlitwa jest tak istotną częścią wiary katolickiej, takim obowiązkiem, że kto się nie modli, tego właściwie nie można zaliczyć między katolików.

Słyszy się teraz często narzekania i skargi z ust wielu, że przy objęciu posad, wszędzie ponijają się katolików, ba, nawet się ich prześladowuje. Niestety tak jest! Ale... Wielu z tych, którzy się skarżą, niema prawa mieszać religii do krzywd im wyrządzonych. Naprzykład, jeśli ktoś tylko wtenczas przyszedł do świadomości swojego katolicyzmu, kiedy odmówiono mu posady, taki człowiek niema prawa się skarżyć! W naszej religii nie wystarcza, jeśli ktoś tylko z metryki należy do Kościoła, ale musi przyczynić się swoim życiem, cnotami, przekonaniem do podniesienia dobrej sławy katolicyzmu. Powiemy jeszcze więcej: nie może być katolikiem ten, kto się nie modli! Bo modlitwa jest moim najbardziej ludzkim obowiązkiem!

2) **Modlę się, bo to dla mnie zaszczyt.** — Modlitwa nie jest tylko moim obowiązkiem, ale jednocześnie wielkim zaszczytem. Zdaje się, że tego nie trzeba tłumaczyć. Już sama myśl napawa dumą, że ja, znikomy pyłek ziemski, w każdej chwili, w jakiegokolwiek sprawie mogę mieć posłuchanie przed Majestatem Bożym. Nie potrzeba tam żadnych polecających listów, ani wyczekiwania w przedpokojach, nie wysyła Bóg do mnie na omówienie sprawy swojego sekretarza, ale zaraz, gdy proszę, przyjmuje mnie osobiście w każdej sprawie. Co za wspaniała nauka Kościoła, że modlitwa posiada jednakową wartość bez względu, czy wzbija się ku niebu z lepianki, czy z pałacu! Czy brzmi w niej prośba o kawałek chleba, czy też mieści się troska o losy całego państwa! Nie o to chodzi, z jakiego pochodzi środowiska, czy z nizin, czy z wyżyn społecznych, lecz tylko o to: jakie serce ją zrodziło!

Lecz, jeśli modlitwa jest zaszczytem, to nie można tego zrozumieć, dlaczego wielu się jej wstydzi, dlaczego się z nią kryje? Bez wątpienia, wielu znalazłoby się w kłopotliwym położeniu, gdyby się musieli publicznie modlić!

Kilka lat temu rodzice z Holandji odwiedzali dzieci węgierskie, które były w Holandji na kolonii wakacyjnej. Jeden z kapłanów odprowadzał ich po stolicy. Kiedy weszli na obiad do restauracji, przed obiadem całe

towarzystwo z prostotą, najnaturalniej, przeżegnało się i na środku wspa-
niałej sali odmówiło modlitwę przed jedzeniem. Co pomyśleli o tem
obecni, niewiadomo, ale nie można zaprzeczyć, że Holendrzy postąpili
poprawnie. Zresztą, jeśli kto jest komunistą, to lubi okazać to choćby
czerwonym kwiatkiem: niech wiedzą wszyscy, kim jestem! Polak nie
wstydzi się swoich barw narodowych: niech wiedzą, kim jestem! A katolik
miałby się wstydzić? Katolicyzm, to wiara i kultura! Katolicyzm, to świetna
przeszłość i nadziei pełna przyszłość! Co w tem krępującego?! — Tak:
to, że się modłę, że się modłę po katolicku, to jest nietylko moim obo-
wiązkim, ale i zaszczytem!

3) **Modłę się, bo modlitwa jest dla mnie źródłem sił.** — Tak: modłę
się nietylko dlatego, że to jest Moim obowiązkiem, ale i dlatego, że to
dla mnie zaszczyt, ale i dlatego, że modlitwa jest źródłem moich sił.
„Gdzie niedochodzi słońce, tam dochodzi lekarz“, mówi przysłowie: to
znaczy, że ciało potrzebuje światła i ciepła słonecznego, jeśli ma być
zdrowe. Czy wiesz, co jest dla duszy odżywczem i ogrzewającym światłem?
Modlitwa! Ona podnosi, oczyszcza, ogrzewa, ożywia. Głębokie spostrze-
żenie kryje się w słowach św. Augustyna: „Ten, kto potrafi się dobrze
modlić, ten potrafi dobrze żyć. Kto zaniedbuje modlitwę, rozpoczyna
życie grzeszne“.

Siostró! Tobie potrzebna jest modlitwa, a nie Panu Bogu. — Bez
względu na to, czy się modlisz, czy nie — pokusy czyhają na ciebie ze
wszystkich stron, czy ostoisz się jednak wobec grzechu, czy też upadniesz,
zależy od tego, czy w modlitwie znalazłaś broń, z którą możesz walczyć
zwycięsko.

Czy dzień rozpoczęłaś modlitwą, czy nie, czeka cię taka sama ilość
kłopotów, ale bez modlitwy zabraknie ci sił do wytrwania, energii ży-
ciowej, zapału i poczucia obowiązku. Że modlitwa jest nam potrzebna
zarówno w duchowych, jak i w cielesnych walkach, o tem powiemy w na-
stępnym numerze.

Śmierć świętego Józefa.

Legenda.

Słońce rzucało swoje ostatnie czerwone promienie nad Nazaretem i tam
i ówdzie odbijało się cudownym blaskiem. Zachodziło smętnie, spo-
kojnie poza górami. Ptaki, które zwykle zabierają się do snu o tej porze,
nagle rozpoczęły koncert, a kwiaty schylały smutnie swe główki.

W tym samym czasie, w skromnej izbie, do której przez otwarte
okno wchodziła miła woń lilij, leżał na rękach ślicznego młodzieńca,
człowiek o srebrnych już włosach; zdawał się być bliskim konania. Obok
niego stała ze łzami w oczach młoda niewiasta o nadziemskiej piękności.

Była to Święta Rodzina.

Otóż św. Józef żegnał się z tym światem, na którym pracował nie-
strudzenie przy warszłacie, żegnał swój dom, żegnał tę, nad którą z woli

Najwyższego, rozłoczył opiekę, zegnał zaś najgoręcej swojego Boskiego wychowanka — Jezusa.

Widział w duchu swe młode lata, widział Ją, Marię, swoją oblubienicę, przypomniawszy akt złożenia ślubu czystości, spoglądał dalekiem okiem na niezrozumiałe dla niego dziwy, których był świadkiem.

... Oko jego napół już wygasłe zapala się nagle dziwnem światłem ...

— Oto stajenka Betleemska — wspomnienie narodzenia Chrystusa Pana podnieca słabą nić jego życia. W umyśle jego bowiem odnawiają się te „dziwy nad dziwy“ — ten cudowny śpiew aniołów — hołd pastuszków, cześć królów dla małej dziecińcy, Bożego Syna.

Józef św. chwytła mimowolną rękę Jezusa i głaska potem Jego miękkie złote kędziory.

— Dzieciś drogie, oto opuszczam Cię i kochającą Matkę. Ty się Nią teraz opiekuj!

— Nie płacz! — mówi do niewiasty. — Na moim grobie połóż raz po raz te piękne białe lilje z przed domu, które tak bardzo lubię.

Uciekł... Rozpoczyna się konanie... Uśmiech na jego ustach wskazuje, że spokojną jest jego dusza — szczęśliwa. Nagle pochylił głowę i z lekkim westchnieniem wyzionął ducha. Pan Jezus zamyka mu oczy i całuje gorąco spracowaną rękę Swego Opiekuna; coś jakby lza zabłysło w jego oku. Matka zaś w cichym pogrążona smutku, modli się.

Tymczasem ściemniło się i pojawił się księżyc, który rzucając swe srebrzyste światło na zmarłe oblicze, otacza dziwną aureolą głowę świętego, tego patrona robotników, rzemieślników i konających. Zdawało się, że ptaki wybuchły ogromnym żalem, bo głos ich potężniał, drżał, łkał.

Lilje natomiast otworzyły cudownie swe przepiękne kielichy i wciskały woń swoją przez okno do świetlicy, gdzie spał snem wiecznym ten, który kochał je przez całe życie, jako symbol czystości.

Zdawało się, że i lilje szeptały smutnie: Nie żyje... nie żyje... nasz wielbiciel.

H. R.

Obrazki misyjne.

XVIII.

„Jeze drogi, pragnę bardzo, by ta misja św. w naszej parafji odbyła się jeszcze przed moją śmiercią!“ Tak pisał do mnie drżącą ręką chory od ośmiu lat starzec - kapłan. Spełnił Pan Bóg jego życzenie. Umarł na drugi dzień rano po zakończeniu misji. Niemal codziennie w czasie tej długiej, bo 20-dniowej misji, pytał się dogorywający Ks. Proboszcz: kiedy się misja skończy? A kiedy mu powiedziano przy końcu, że to ostatni dzień. poprosił misjonarza, by mu udzielił Ostatnich Sakramentów Św. i był to ostatni dzień jego życia. Odszedł do Pana, zostawiając odrodzoną na duszy parafję. Urządzeniem misji zajęła się pobożna i miłośnierna Pani Kolatorka, podejmując gościnnie misjonarzy w swoim dworku.

Piękna, góriska okolica. Od południa szczyty lesiste, od północy widok

rozległy na miasto, po bokach wzgórze, a na nich rozsiane wioski, należące do parafji. Kościółek stary, drewniany, wyglądał wieżyczką z pośród drzew. Wnętrze kościoła przedstawiało obraz opuszczonej zaniedbanej duszy, o którą nikt się nie troszczy.

Rozpoczynamy misję w Imię Boga w Trójcy Św. Jedyne, na Jego większą cześć i chwałę, a na użytek zbawienny i pociechę polskich, ochrzczonych, nieśmiertelnych dusz! — Rozglądam się z kazalnicy po kościele i mówię do słuchaczy: Dwa są smutne, przykre obrazy dla serca wierzącego: zaniedbana, brudna świątynia i zaniedbana, grzeszna dusza katolicka! Dwie świątynie Boże; jedna z drzewa, czy z cegieł, druga żywa z ludzkich serc. W jednej i drugiej powinno być czysto, pięknie, ozdobnie. Kościół to nie stajnia, a serce katolickie, to nie karczma plugarwa, zajezdna! — W Krakowie służące ze Stow. św. Zyty złożyły swój ciężko zapracowany grosz na ozłocenie tabernakulum w ich umiłowanym kościele św. Barbary, oby Chrystus Pan ozłocił za to ich dusze łaskami Swoimi!.. Patrzcie na wasz kościół, stoicie w błocie, jak na drodze, dzieci wasze może nie wiedzą, czy jest podłoga, czy posadzka w kościele? Na ołtarzach, świętych rozpoznać nie można, tyle brudu na obrazach? Pajęczyna, jak girlandy ma wisieć po kościele? Okna nie myte od lat chyba, ciągnęły anrok w kościele. Otóż, nim zaczniemy pracę nad oczyszczeniem serc, oczyście dziś po naukach kościół, by jutro wyglądał, jak Dom Boży! — Słowa misjonarza znalazły miły oddźwięk w sercach ludzkich. Po naukach zabrali się do pracy. Oczyszczili z błota grubego posadzkę, pozamiatali kurz, zerwali pajęczynę, umyli okna, dziewczęta żywymi kwiatami przystroili ołtarze. Całą tę ciężką pracę pod kierunkiem jednej z pań dworskich ukończono późną nocą. Na drugi dzień rano ludzie wchodzić do kościoła jasnego, czystutkiego; każdemu weselej na sercu. Misjonarz podziękował serdecznie tym, którzy tak chętnie, bezinteresownie pracowali nad uporządkowaniem świątyni i dodał: widzicie, jak Wam teraz miło; słońeczko złoci wasze głowy promieniami, Świeci się do was uśmiechają, Pan Jezus ma godne mieszkanie, będzie wam stokroć weselej jeszcze, gdy dusze wasze oczyścicie w czasie misyj z brudu grzechowego, a ozdobicie je kwiatami cnót chrześcijańskich. Dusza; niejednego, niejednej, może bardziej zaniedbana od waszego kościoła. Lata całe nieraz mijają, a nie pomyśli się o oczyszczeniu duszy w Sakramencie Pokuty. Troszczą się ludzie o chleb, o pracę, o grosz, o ubranie, a o duszy się zapomina. I tak życie mija na tej gonitwie za drobiazgami ziemskimi, a spokoju serce nie znajduje, bo nie masz szczęścia poza Bogiem.

Marto, Marto — woła Pan Jezus do nas w czasie misyj, rekolekcyj, w czasie postu — troszczysz się o wiele, a jednego przedewszystkiem potrzeba; zbawić, uświęcić duszę swoją! — I usłuchał lud polski głosu Bożego i garnął się pod ambonę w czasie nauk misyjnych, jedną się z Bogiem w Spowiedzi św., zasilał duszę swoją pokarmem anielskim. Radowały się serca radością Bożą, prawdziwą, której świat dać nie może, jeno sam Bóg, tym, którzy się szczerze nawracają do Niego! Czuje serce ludzkie to szczęście, tę pieszczotę Bożą, ale jej wysłowić nie potrafi. Nie lęka się trudności w życiu, nie boi się cierpienia, gotowe znosić wszystko,

byle tylko Boga nie obrazić, Boga nie stracić znowu. Czuje się bogate w ubóstwie, szczęśliwe w cierpieniu!

„Dobry Ojciec — pisze mi jedna po misjach — tak-żeś mię wzbogacił, zdaje mi się, że cały świat jest mój, bo się pojednałam z Bogiem przez Twoje nauki“... — Jeśli żałuje w tym czasie czego, to tylko tych straconych lat życia grzesznego.

W oświetleniu Bożem widzi dusza wszystkie zdrożności swoje, poznaje je w całej brzydocie i ohydzie, rozumie straszne upodlenie siebie i niewdzięczność względem Boga. Już się nie śmieje, ale drży na widok własnych grzechów, dręczących jej własne serce. Oto wyznanie szczerze, proste, biednej służącej, które otrzymałam przed paru laty po rekolekcjach: „Przewielebny Ojciec, muszę wyznać szczerze, że przyszłam na Twoje nauki tylko tak z chęcy, lecz wyszłam inną. Słowa Twoje podziałały na moje skamieniałe serce! Już siedm lat zgórą prowadzę zupełnie niemoralne życie, stałam się hańbą mej dobrej rodziny, lecz dziś powiedziałam sobie: dosyć tego grzesznego życia, muszę być inną, jak Magdalena! Jestem na rozstajnej drodze, sunięcie mnie dręczy, poznałam grozę mego zdrożnego życia... Stałam się tym lotrem na krzyżu, który wisząc, drwił z Chrystusa Pana!... Już dziś mnie dręczy ogień piekielny!... Jakże ja mogę podnieść oczy na krzyż do Tego, który za mnie rozpiął ramiona na drzewie i pozwolił Ręce i Stopy Niepokalane potargać gwoździemi?... Przewielebny Ojciec, módl się za mną, wyrwij mię z ręki sprawiedliwości Bożej, ratuj duszę moją!...“

Drogie Czytelniczki, post nadchodzi, po tylu kościołach w miastach odprawiają się rekolekcje, korzystajcie z tych świętych dni. Ojciec święty ogłosił rok „święty“, rok jubileuszowy, Dziewiętnaście wieków mija od śmierci Zbawiciela za nas grzeszników na krzyżu. W tych ciężkich czasach biedy, nędzy, bezrobocia, zdziczenia, złóżcie ręce do modłów gorących, by wyprosić zmiłowanie Boże nad ludzkością, lepszą dolę i dla siebie. Przyprowadźcie z sobą Wasze koleżanki na rekolekcje, podajcie im rękę do powstania z grzechów, by, gdy przyjdzie Zmartwychwstanie Pańskie, by każde serce, nawet najbiedniejsze, ubogacone pokojem Bożym, śpiewało radosne: Alleluja!...
Ks. Sz. Szymon, T. J.

Ku czci św. Patronki Zytyły (27 kwietnia).

DIALOG.

M.	<i>Słuchaj, Siostrzo moja miła, Dzisiaj, w święto świętej Zytyły, Jakaś idzie w pierś mą siła, Serce mi radością syci!</i>	M.	<i>O łaskawe dla nas nieba! O miłosne ich zrządzenia! One wiedzą, co nam trzeba, Jakie są nasze pragnienia.</i>
J.	<i>Tak, dziś płoną dla nas zorze — J. Nam — służebnym — dziś są gody! Świętej Zytyły święto — może Ze wszystkiemi iść w zawody!...</i>	J.	<i>Tak! Miłości Bożej siła Z pośród nizin pcha w wyżyny. Na ołtarzu postawiła Postać służącej dziewczyny.</i>

- M. *Ze wsi rodem — dziecię ludu —
Proste, ciche, skromne, czyste —
— Bez rozgłosu wielkich cudów —
Zdobyła chwałę wieczystą.*
- J. *Jaką drogą? — każdy pyta —
Co się stało? — Badaj dzieje —
One mówią, czemu Zytła
Na ołtarzach dziś jaśnieje.*
- M. *Sluchaj pilnie! Powieść krótka,
Choć jej życie było długie.
Zytła, jak ta niezabudka,
Ginie świata w dziennym trudzie.
Praca w kuchni, w pralni, w izbie,
Wraz z modlitwy ranną rosą,
Przyrównała ją tej ciźbie,
Co służących miano nosą.*
- J. *Ależ! Ależ! Czy nic więcej?
Czy to tylko Zytła miała?
Za cóż tedy wśród tysięcy
Nazwę Świętej otrzymała?
My — tłum szary — nas miliony
Jest na świecie... I my rade,
By o nas głosiły dzwony...
Lubimy cześć i paradę...*
- M. *Czekaj długo! Sto lat mało,
By ci Kościół przyznał miano,
Żeś ze wszechmiar doskonałą,
By cześć Świętej ci nadano.
Nie tak łatwo, Siostry drogie,
Zdobyć tytuł Świętej Panny...*
- J. *Nie dość w tem, że my ubogie,
Że od innych wstajem ranniej...
Ale nasza prosta praca...
Trud zajmuje nam dzień cały,
A ta praca nie popłaca,
Nie da nawet ziemskiej chwały...
Drogą pracy, miżenia
Szedł Sam Zbawca w Nazarecie.
Toć to droga do zbawienia
Jest najprostsza na tym świecie!*
- M. *Ale czy to już wystarczy,
Aby Świętą zostać Sługą?
Czy to samo dość obarczy
Życie cnotą i zasługą?
Czy się z pracą zawsze łączy
Zamiar szczerzy i sumienie,
Jak łza czyste, i gorący
Żar miłości wśród cierpienia?...
Taką drogą, Siostry moje,
Zytła szła przez żywot cały,
To też wszystkie trudy, znoje,
Wzrosły do tej wielkiej chwały.*
- J. *Śladem Zytły nam iść trzeba —
Życie jej — to księga złota
Idźmy za nią wprost do nieba,
By zdobyć wieniec żywota.
Idźmy stałe, idźmy śmiało,
Wesoło kroczyć przez życie,
Choć męczy i trądzi się ciało,
Oplaci się trud ten sorwiecie,
On upodobni nas Zycie. NIL.*

Ofiarność na cele czi Bożej.

Czytając tytuł tego artykułiku, pomyśli może niejedna: Tyle biedy i bezrobotnych — takie marne zarobki, a tu co chwila jakaś lista składowa, to znowu kwesty na kościoły — chyba już portmonetki nie wypuszczać z ręki, tylko dawać i dawać, to na odwołanie starych, to znowu na budowę nowych kościołów. Po co tracić pieniądze na kościoły i ich ozdoby? Nie lepiej tych sum obrócić na biednych i bezrobotnych? — wołają różni nasi niedowiarkowie, strojąc się w oniekunów ubogich. Tymczasem to żalowanie grosza, kiedy idzie o cześć Bożą, to pozorne litowanie się nad biednymi, to taka stara historia, tak bardzo przypomina następującą scenę z Ewangelji:

Zaprosił Pana Jezusa Szymon faryzeusz. Usługiwała Marja, w pobliżu Pana Jezusa siedział Łazarz. W czasie uczył Marja, siostrza Łazarza, chciała okazać wdzięczność i wielką miłość Panu Jezusowi za to, co uczynił dla jej duszy, za to, że wskrzesił Łazarza. Cóż więc czyni? Wzięła funt najlepszego i najdroższego olejku i namaściła nogi Pana Jezusa i wytarła je włosami, a dom napełnił się zapachem olejku. Ażeby zaś wszystko, doprawdy wszystko, służyło Mistrzowi, rozbiła kosztowny słoik i resztą olejku namaściła głowę Jego.

Każda dusza szlachetna czuje, jak pięknie i wielkodusznie postąpiła Marja! Jej czyn wypłynął z wielkiej wiary i miłości ku Panu Jezusowi. Dla P. Jezusa nie jej nie było zbyt drogie, zbyt piękne!

Ale znalazł się ktoś, kto zupełnie inaczej ocenił przepiękny postępek Marji „Na co ta rozrzutność i marnotrawstwo?” — woła kto — Judasz Iskarijota. „Czy nie trzeba było tego olejku sprzedać i dać na ubogich!? Tak mówił Judasz, który potem Pana Jezusa zdradził. To zaś mówił nie dlatego, żeby mu chodziło o ubogich, ale że był złodziejem, a dzierżąc trzosa, sprzeniewierzał datki, jak mówi św. Jan w Ewangelji świętej.

Wiemy o tem, że w czasie wojny światowej zrównano z ziemią przeszło 1000 kościołów w Polsce. Widzimy, że stare nasze kościoły potrzebują na gwałt w większym lub mniejszym stopniu odnowienia i poprawy, więc odczuwamy, że słuszną jest rzecza i szlachetna nie szzczędzić grosza, gdy idzie o cel tak wielki, jak wyrażenie wiary i wdzięczności dla Boga za laski w kościołach naszych otrzymane. — Ofiarność na kościoły, choćby się komuś jak naprzykład Judaszowi, wydawała marnowaniem pieniędzy, rozrzutnością, jest jedna z przepięknych cnót serca wierzącego. Serca wierzącego, bo Judasz, który widział w Panu Jezusie tylko człowieka, a nie Boga, jak go widziała Marja, oszacował jej postępek jako marnotrawstwo, godne potępienia.

Jakżeż inaczej Pan Jezus! A Jezus rzekł: Dajcie jej pokój! Czemu jej przykrość czynicie? Dobry uczynek względem Mnie uczyniła. A więc ten Pan Jezus, który napewno szczerzej i prawdziwiej i bezinteresowniej kochał biednych, niż kochają ich nasi niedowiarkowie, nie zganił rzekomego marnotrawstwa Marji. Owszem, za tę miłość i cześć, jaką Mu okazała, chwali ją: Dobry uczynek względem Mnie uczyniła, a jakby w nagrodę za przykrość, wyrządzoną jej przez Judasza, dodaje: Zaprawdę, kędykolwiek opowiadana będzie Ewangelja ta po wszystkich świecie, i co ta uczyniła, opowiadać będą na pamiątkę jej. I zapowiedź Pana Jezusa spełnia się już blisko dwa tysiące lat i spełniać się będzie aż po koniec świata.

Opowiadać będą po wszystkim świecie przepiękny czyn Marji nie tylko na jej pamiątkę, ale żeby wszystkim, co w Pana Jezusa wierzą i miłością Go ołaczają, dać wzór ofiarności na cele czci i służby Bożej, żeby do tej ofiarności zachęcić.

I rzeczywiście ci, co w Pana Jezusa wierzą i serdecznie Go miłują, zrozumieją, w jakim celu Ewangelja zapisała namaszczenie Zbawiciela w Betanji. Ofiarność Marji, uznanie i pochwała P. Jezusa, odbiła się milionowem echem i dotychczas się odbija w sercach ludzkich.

Świat katolicki zasłany jest kaplicami, kościółkami skromnymi po wsiach, wspaniałymi świątyniami i katedrami po miastach. Skąd one powstały? Kto dał grosz potrzebny i pracę na ich wzniesienie? Któżby, jeśli nie wielka ofiarność niezliczonych serc chrześcijańskich. Ta ofiarność, która nie mierzy swej wiary i miłości „na łokcie i funty i nie pyta: ile to kosztuje?” — Przykład Marji i pochwała P. Jezusa stworzyły te stowarzyszenia dla robienia szat liturgicznych, które z radością zdobiją świątynie w kraju i zaopatrują kościoły na misjach. Jak miłość Marji do Najśw. Osoby P. Jezusa podyktowała ten przepiękny czyn, tak znów miłość ku P. Jezusowi, ukrytemu w Najśw. Sakramencie Ołtarza, ku Jego Bożemu Sercu wlewa duszom tę troskę, by Jego mieszkaniu na ziemi: kościoły były piękne i okazale, a nawet kosztowne, by zwłaszcza ołtarze, na których sprawuje się Najśw. Ofiara, jaśniały czystością i pięknnością. Nie żalują na to ni grosza, ni trudu.

I dzięki Bogu są tacy, a jest ogromne mnóstwo, co kierują się głęboką wiarą i serdeczną miłością ku P. Jezusowi, wołają naśladować Marję w jej ofiar-

ności, niż Judasza w jego skąpstwie i źle zamaskowanym złodziejstwie, które się pozorowało troską o ubogich. Jeśli mało posiadają, to z ubóstwa swego szczerem sercem dają tyle, ile mogą, jak ta ewangeliczna wdowa, co dwa grosze na świątynie złożyła. — i za mały datek na wielką sobie z ust P. Jezusa pochwałę zasłużyła. Posiadają więcej, to składają za wzorem Marji kosztowniejsze dary.

Ale nie brakło też nigdy i takich, co woleli iść śladami Judasza. Są to ludzie bez wiary w sercu, albo z bardzo słabą, prawie zamarłą. Dla nich ma wartość tylko to, co ziemskie, doczesne; to też wszystko, co się robi dla duszy, dla Boga, dla nieba, uważają za stratę czasu, za próżniactwo, za rozrzutność i marnowanie grosza. A ponieważ czują dobrze, że niewiara, bezbożność, materializm, są to rzeczy wstrętne, zwiaszcza u ludu nieopłacające, więc się stroją w wielką troskliwość o biednych o oświatę i t. d. i t. d. — i wołają z udanym oburzeniem: Na cóż ta strata!? Czy nie trzeba było tego... dać na ubogich?

Gdyby jednak przyszło policzyć, co ci nowocześni naśladowcy Judasza zrobili dla biednych, nie wieleby było do liczenia. Tymczasem Kościół katolicki, który ofiarność na cele Boże zawsze polecał i za cnotę uważał, może się wykazać już nie tyśiącem, ale miljonami szpitali dla chorych, domów dla kalek i ubogich, ochronek dla ubogich dzieci, burs, zakładów dla niezamożnych chłopców i dziewcząt, gdzie otrzymują chrześcijańskie wychowanie i zawodowe wykształcenie, setkami przeróżnych stowarzyszeń dla ratowania nędzy ludzkiej. Kościół Chrystusa nie zapomniał tego przykazania: Będziesz miłował bliźniego swego... Cokolwiek uczyniliście jednemu z tych najmniejszych, Mnieście uczynili, ale również pamięta o tem dobrze, że „największe i pierwsze“ przykazanie nakazuje miłować Boga z całego serca i ze wszystkich sił; że więc każdy ma obowiązek okazywać miłość Bogu wszystkimi, czem jest, i wszystkimi, co posiada.

Pamiętajmy, że ofiarność na cele czi Bożej, nikogo jeszcze nie zubożyła. Ale uboży ludzi i do nędzy prowadzi judaszowskie sknerstwo i złodziejstwo, którego nie stać na szlachetną, bezinteresowną ofiarność. Wszak według recepty Judasza i tych, co mu sekundują, krajem najbogatszym, najzasobniejszym, gdzie niema ubogich, nędzarzy, głodnych — słowem rajem — powinna być dzisiejsza Rosja. Tam bolszewicy nie dali jeszcze ani jednego rubla sowieckiego na cele czi Bożej — owszem, rabują kościoły z wszystkiego, w co ofiarność serc chrześcijańskich je wzbogaciła, z ornatów, kielichów, monstrancyj, wotów, bezczeszcza przytem Najśw. Sakrament, obrazy święte.

Dla kogoż to robią? Gdzie te zdroje złota popłyną?

Oto głoszą publicznie, że dla poratowania biednych, ginących z głodu. — Ale świąt cały wie dobrze, co o tem myśleć? My zwlaszcza, sąsiedzi bolszewików, wiemy dobrze, że jeszcze nigdy i nigdzie Judasz — złodziej, Judasz — zdrajcą Boga, nie znalazł tak doskonałych naśladowców, jak w bolszewickiej Rosji. Ale też wiemy i to, że jeszcze nigdy i nigdzie nie było tak przeraźliwej nędzy, takiego rozpasania obyczajów, takich milionowych śmierci z głodu, trupozęstwa... jak w tym kraju oświadniętym przez judaszów — złodziei.

Oby u nas nigdy nie wzięli góry podobni uszczęśliwiacze ludu! Oby w społeczeństwo wniknęło głęboko to zdanie Pisma świętego: Jeśli Pan nie zbuduje domu, próżno pracują, którzy go budują. — i to powiedzenie św. Ignacego: „Im się kto hojniejszym okaże względem Bożego Majestatu, tem też większej hojności Jego dozna względem siebie“.

Z dawniejszych lat.

Powieść. (Ciąg dalszy).

Dziewczyna powoli ocknęła się z omdlenia. Spoglądnęła wokolo, nie rozumiejąc w pierwszej chwili, co się z nią stało. Dopiero wzrok jej padł na leżący obok list i przypomniała sobie o swójem strasznem nieszczęściu. Podniosła się na nogi, schowała list za pazuchę i chwyciła się rękami za głowę, bo zdawało się

jej, że ją ból rozerwie. Co teraz począć? Prawda! przedewszystkiem trzeba naciąć trawy dla bydelka. Zawinęła się prędkiem, uakładła na tarczki i zawróciła do domu. Zarzuciła bydlę za drabinę i wpadła zdyszana do izby, wołając do matki: Jutro rano wybiorę się do Jaśka!

Dziecko, zawołała matka, co ty mówisz? Co ci wpadło do głowy? Taż to Bóg wie, jak daleko! Za cały rok tam nie zajdziesz!

A ja mówię mamie, że pójdę i tyle! Żebym miała sobie nogi uchodzić i żebym miała miesiąc iść, tak pójdę! Wypytam się naszego wójta, to on mi powie, jak tam zajść.

Pobiegła też do chaty Jaśkowej matki i powtórzyła to samo.

Ta aż płaśnieła w ręce z zadziwienia. Tereniu! i ty to zrobisz dla mojego chłopaka! Moje ty dziecko kochane! Niech ci P. Jezus za swoje serce zapłaci!

— A choćby mnie lańcuchami skuli, tak pójdę, zawołała dziewczyna — albo go poratuję, albo z nim zamrę!

Kobieta przypadła do dziewczęcia i z rozrzuceniem zaczęła ją całować po głowie i po oczach. „Moje ty dziecko kochane“, powtarzała raz po raz.

Nazajutrz, skoro świt, dziewczyna się ubrała w co mogła, zawinęła kawał chleba z serem w chustkę, całowała ręce matek i dziadka, przeżegnawszy się pobożnie i puściła się w drogę.

Dzień zrobił się gorący, słońce poczęło przygrzewać mocno, a ona szła. Naturalnie, szkoda było trzewików, więc szła boso, a buciki z węzłkiem nosła w rękach. Zmęczona, ocierała pot z czoła, przysiadła czasem na chwilę, by nieco odpocząć, zrywała się znowu i szła. Na noc zachodziła pod brogi z sianem i tak przespiała do rana, a że noce były ciepłe, a dziewczyna zahartowana na niewygody, zacięła się i szła wytrwale naprzód, jak jej wójt powiedział. Myśl, że zobaczy swego Jaśka i ufność w Opatrzność Boską, dodawała jej sił. Szła tak już czwarty dzień, gdy zobaczyła zdaleka wysoką wieżę kościoła i rozłożone wokół domy miasta. Był to cel jej podróży. Serce uderzyło mocniej. Gdyby miała skrzydła, przeleciałaby ten kawałek drogi. Przed miastem nałożyła na nogi buciki, poprawiła włosy i sukienkę i weszła w główną ulicę miasta, wiodącą do koszar. Przeszła tak kawałek ulicy, kiedy koło jednego budynku zobaczyła żołnierza, jak z karabinem na ramieniu chodził tam i z powrotem, a przy bramie stała budka. Przecież to żołnierz, pomyślała Terenia, tak jak Jasiiek, to on musi o nim wiedzieć — najlepiej się jego spytać. Więc, uśmiechając się przyniśnie, podeszła do niego i spytała: Panie żołnierzu, powiedźcie mi też, gdzie tu będzie Jasiiek Juras? — bo on także jest żołnierzem?

Mnie tu nie wolno zaczepiać — odburknął wartownik. Idźcie tam, gdzie ta wiecha, tam są żołnierze, to wam powiedzą. To mówiac, wskazał dziewczynie znajdujący się blisko po drugiej stronie ulicy szynk żydowski.

Zrozumiała, że od zaczepionego nie dowie się niczego więcej, udała się więc do wskazanego miejsca. Weszła odważnie do środka szynkowni. Rzeczywiście było tam kilku żołnierzy. Zobaczyli ładną dziewczynę, więc zerwali się i obstąpili przybyłą, uśmiechając się do niej zalotnie. A jeden z nich z dwoma gwiazdkami na kołnierzu, zawołał: Może się napijesz czego z nami Kasiu?

Ale dziewczyna odparła rezolutnie: Nie jestem Kasia, ale Tereska, a przyszedłam tu, bo mi powiedział żołnierz, co tam chodzi z gwerem, że mi tu powiecie, gdzie jest Jasiiek Juras, co tu służy w wojsku?

Kapral spoglądał po kolegach, jakoby chciał ich zapytać, czy oni nie wiedzą, bo on nie wie — a jeden z nich, widząc trochę podpity, zapytał: A czy on służy przy koniach, czy przy piechocie?

A kiedy panowie żołnierze ją sama nie wiem, pisał tylko, że jest przy zielonych strzelcach.

A jak tak, to idźcie na prawo, potem na lewo i znowu na prawo i lewo, aż do kościoła, a potem koło wielkiego domu za sklepem i znowu na lewo, aż do rynku — a tam zapytacie się, gdzie jest kasarnia zielonych strzelców, to wam pokażą.

Terenia nie wiedziała, czy on kpi z niej, czy prawdę mówi — ale od tego na prawo i lewo pomieszało się jej w głowie.

W tej chwili rozległ się krzyk na ulicy po rosyjsku. To żołnierz na warcie wołał na żołnierzy, by prezentowali broń, bo nadjeżdżał wyższy oficer. Wyskoczyli więc na leś na szyję, a Terenia widząc, że niema tu co robić, wyszła i puściła się ulicą ku kościolowi i rynkowi, by się tam dowiedzieć o wskazanej przez żołnierzy kasarni. Gdy doszła nareszcie do rynku, zobaczyła włóczących się żołnierzy w rozmaitych uniformach, ale nie chciała się już ich pytać, żeby jej nie zbyli tak, jak tanci w szynku, za to zapytała przechodzącej mieszcżki: gdzie też jest kasarnia strzelców? O idź tą drogą w rogu, dziecko aż do końca, to ją znajdziesz, odpowiedziała zagadnięta, wskazując kędy ma iść.

Rzeczywiście doszła do wielkiego podłużnego budyku, na którego podwórzu uwijało się mnóstwo żołnierzy. Jedni wychodzili lub wchodzili wielkimi drzwiami, inni maszerowali w szeregach, to znowu bębniłi i trąbili, że aż uszy bolały. Chciała wejść do środka, ale w tej chwili stanął przed nią strażnik, zastawił jej przejście i zawołał: nie wolno!

„Panie oficerze, zaczęła prosić Terenia, chcę się widzieć z żołnierzem, który tu jest, to co ja mam zrobić?“

„A w którym bataljonie i w której kompanji służy?“ — zapytał mile poełchany tytułem oficera.

Ba, kiedy ja nie wiem, proszę pana oficera.

No to zaczekajcie z pół godziny, to wtędy zatrąbia na zupe, a potem na apel. To się tu zejđą wszyscy, a jak macie dobre oczy, to zobaczycie, kogo chcecie. A teraz odejđcie stąd, bo jabym dostał karę, że z wami gadam. O! najlepiej idźcie się czego napić tymczasem tam pod „Zielonym łabędziem“. To powiedziawszy, odwrócił się, trzaskając butami i zostawił dziewczynę samą.

Oj, pomyślała Terenia, co się trzeba namęczyć i przecierpieć, żeby człowiek z człowiekiem mógł się zobaczyć. A no, niech to będzie P. Jezusowi na ofiarę. A no niema co, trzeba zaczekać te pół godziny. Ba, ale przecież Jasięk ślepy, to jak przyjdzie z drugimi? Czy nie nadarmo tu czekać i wypatrywać? Może i dobrze żołnierz radzi, żeby się tymczasem czego napić? Po namyśle, udała się do wskazanej gospody, wyszła do środka, usiadła w kątku za stołem i zażądała małą szklankę piwa.

W izbie kręciło się kilkunastu żołnierzy. Spostrzegli dziewczynę, więc zaczęli się w nią wpatrywać i robić uwagi. Szczególniej jeden w rękawieczkach i z gwiazdkami na kołnierzu, błyszczącemi guzikami i czapką na bakię nasadzoną śmielszy od drugih, zaczął się do niej przysuwać i zagadywać. Tymczasem gospodyni postawiła przed nią piwo. Na to inny młody żołnierz podszedł do Tereni ze swoją szklanką i zawołał: No, Marysiu, trąemy się, boś ty pewnie z moich stron — poznaję to po ubiorze.

A pan żołnierz skąd? — spytała Terenia.

A z Gładczyce, odparł tenże.

O to naprawdę my sąsiedzi, bo ja z Rozsowy. A jak się pan żołnierz nazywa? — Jakób Żołędz.

O, tośmy waszemu tatusiowi sprzedali cielątko od naszej lysej.

Czy tak? — a co slychać u moich ojców? — w naszej wsi? — czy Hanka Rumianowa nie wyszła za kogo?

Wszyscy Bogu dzięki zdrowi, a Hanusia powiedziała, że zaczeka na was, aż z wojska wrócicie...

E, co tam będziecie pletli, przerwał ów z gwiazdkami, lepiej dziewczynę na znajomość pocałować, o! taka...

I już się nachylił do niej, żeby zamiar wykonać, gdy dziewczyna blada z gniewu w jednej chwili trząsła go w gębę, aż się rozległo...

A wasię, zakrzykła jeszcze!

(Dalszy ciąg nastąpi).

Jaki strój przystoi niemieście w kościele?

1) Odzież ma na względzie cztery cele: cel zdrowotny, t. j. ochronę przed szkodliwymi wpływami atmosferycznymi, cel rodzajowy, t. j. oznaczenie rodzaju osoby, cel społeczny, t. j. oznaczenie, do jakiej grupy społecznej należy dana osoba, cel estetyczny, t. j. ochronę przed grzechem.

Kiedy ubiór odpowiada tym celom, wtedy jest wedle zasad nauki katolickiej przyzwoity, dobry. Pod uwagę bierze się również i zwyczaje danego wieku, kraju, które wymienionym celom odpowiadają.

2) W każdym więc wieku, kraju na całym świecie są przyjęte pewne formy ubioru. Wedle tych przyjętych form u nas ubiór męski stosowanych jest dla mężczyzny, a żeński dla niewiasty. Męski jest dla niewiasty niewłaściwym, a naodwrot niewieści jest dla mężczyzny niewłaściwym.

3) Dziś wiele niewiast do „modnych nowości“ pochopnych, zatracą poczucie już nie tylko tego, czego wymaga moralność w dziedzinie stroju, ale i tego, czego wymaga prosta przyzwoitość. Tu dotykam stroju narciarskiego-męskiego u niewiast.

Strój sportowy męski jest dla niewiast niewłaściwy. Ukazywanie się niewiasty w stroju sportowym męskim jest, jak wiemy, nie przyjęte i źle widziane na balu (nie maskowym), na wizycie, w towarzystwie dobrze wychowanem, a wprost niedopuszczalne i zakazane w biurze, urzędzie, szkole.

Sadzę, że żadna niewiasta roztropna, zgóry przewidująca konsekwencje swego kroku, nie odważyłaby się pójść w takim stroju na wymienione miejsca, ponieważ tam na to, jaki strój przystoi a jaki nie przystoi, baczność zwraca się uwagę.

Jeżeli więc na świeżych miejscach zważa się na przystojność stroju u niewiast, to nasuwa się pytanie: jakimi względami da się usprawiedliwić tolerowanie ukazywania się niewiast w strojach sportowo-męskich w kościele, który koniecznie domaga się od wiernych baczności na strój daleko większej, aniżeli bal, dancing, towarzystwo, biuro, szkoła, urząd?

Skoro niewiasta na wymienione miejsca przez wzgląd na osoby, na urząd piasłowany, udaje się we właściwym stroju, to w daleko wyższym jeszcze stopniu powinna pamiętać o przystojności stroju wtedy, kiedy wybiera się do kościoła.

Strój sportowo-męski nie uchodzi niewieście na miejscach wymienionych, a tembardziej nie uchodzi na miejscu, poświęconem służbie Bożej.

4) Takie ukazywanie się w strojach sportowych męskich w kościele, tłumaczą sobie sportsmenki względami „prawdziwej katolickiej pobożności!“ Powiadają, że przykazanie Kościoła o obowiązku wysłuchania Mszy św. w niedzielę i święta jest dostateczną racją, dla której można przyjść do kościoła na Msze św. w stroju sportowo-męskim.

Prawda, że jest przykazanie o obowiązku wysłuchania Mszy św., ale istnieje też obowiązek przywdziania stroju właściwego.

Dalej sportsmenki usprawiedliwiają swe „modne zwyczaje strojowe“ tem, że strój sportowy-męski to strój przyzwoity, na który ludzie nie zwracają uwagi.

Ładne mi to wytłumaczenie!

Jakiś np. mężczyzna w stroju żeńskim ukazał się w kościele. Czy on w takim stroju z konieczności nie zwróci na siebie uwagi, czy nie wywoła ostrej krytyki i pośmiewiska?

Tak i niewiasta w stroju sportowym męskim, „rzekomo przyzwoitym“ (ale nie dla niej) mimowolnie zwraca na siebie uwagę tych, którzy przy niej stoją, wobec których przechodzi i naraża się na ostre słowa krytyki i na pośmiewisko.

Strój sportowo-męski przyzwoity u mężczyzny nie obraża Pana Boga. Ale są okoliczności, w których tenże strój u niewiast Pana Boga obraża. A takim właśnie wypadkiem jest zjawienie się niewiasty tak ubranej publicznie w kościele, jest ono wyrazem nieposzanowania tak dla miejsca Bożego i Tajemnicy wiary św. w tymże kościele ukrytej, jak i dla osób w kościele zebranych, dla ludu zaś jest zgorzeniem.

Lud na przekonanie, że kościół jako Dom Boży, wymaga od wiernych szacunku i pod względem stroju. Ludowi trzeba dawać dobry przykład i pod

tym względem, a nie jakies z powagą kościoła i religji wcale nie licujace modne innowacje strojowe.

5) Prawo kanoniczne w kan. 1262, paragraf 2 nakazuje, aby niewiasty wstepowały do kościoła „z głową nakrytą i przyzwoicie ubrane“. Niewiasta w stroju sportowym - męskim nie wydaje się „przyzwoicie ubrana“.

Zadne względy sportowe nie mogą podważyć tego nakazu o przystojności stroju niewiasty w kościele. Nie myślę zresztą wcale zaprzeczać, że potrzebne są i ćwiczenia fizyczne, różne sporty, do których należy sport narciarski. One — jak pisze Noldin H. „O przykazaniach Bożych i kościelnych“, str. 77 — służą nie tylko do odświeżania i umacniania ciała, ale także są jednym z naturalnych środków, przyczyniających się do zachowania cnoty czystości i wstrzemięźliwości.

Duszpasterze nie pomijają tego czynnika w wychowaniu młodzieży, owszem zachęcają do niego, ale baczyc muszą, by nie obrażał skromności i wstydlivosti i był uporządkowany wedle zasad zdrowego rozumu. Zdrowy zaś rozum mówi, że niewiasty nie powinny przechodzić do kościoła w strojach sportowych.

Ze Stowarzyszenia w Nowym Sączu.

Przymówiła nam szpetnie Malgośka w gazetce, że nic o sobie nie piszemy, ale widać na starość ma krótką pamięć, bo już dwa razy napisaliśmy z Sącza do „Głosu Dziewcząt“. Ale po chrześcijańsku odpuszczamy jej tę krzywdę i znowu donosimy, co u nas słychać.

Otóż byloby u nas dobrze, gdyby wszystkie dziewczęta były zgodne i gdyby na tyle dziewcząt w mieście, należało do Stowarzyszenia choć trzy razy tyle. Mialyśmy trochę zebranych pieniędzy, niewiele tego wprawdzie było, przecież O. Superior, a nasz Kurator Franciszek Piątek, dobudował nam drugie piętro z dużą salą na zebrania. Gdy się tę nadbudówkę urządzi, pierwsze piętro obrócimy na właściwe schronisko dla staruszek. Parter jeszcze dotąd jest zajęty przez lokatorkę, której w żaden sposób nie możemy się pozbyć, a możnaby w tych ubikacjach doskonale urządzić jadłodajnię dla gości. Może i to kiedyś nastąpi?

W grudniu odegrały dziewczęta w salce Stowarzyszenia bardzo udatnie dwie szluczki — doskonale były „dwie gluche“ zamiataczki ulicy.

Dotąd w niedziele i święta w kościółku OO. Jezuitów występowały na Prymarji nasze śpiewaczki, zwłaszcza z kolendami, teraz coś podchryply, czy co się stało, bo sam organista je zastępuje.

Na budowę Domu Katolickiego przy kościele O. O. Jezuitów, nakryła już dachem, a dokonana również przez naszego O. Kuratora, złożyliśmy dotąd 187 złotych 65 groszy.

Nie możemy pominać milczeniem jednej pamiętnej uroczystości, jaka się odbyła w ostatnią niedzielę maja z. r., a mianowicie przyjęcia przeszło 60 kandydatek do Sodaliji Marjańskiej Dziewcząt. Po odśpiewaniu hymnu „Veni Creator“ i przemowie O. Kuratora nastąpiło uroczyste składanie sodalicijnej przysięgi, którą każda miała wydrukowaną na karteczce i którą sobie każda zachowała, by jej odnawianiem odnawiać w sercu miłość dla ukochanej naszej Matki. Dyplomy prawie wszystkie dały sobie ładnie i jednakoowo oprawić. W następna niedzielę mialyśmy wspólną fotografię całej Sodaliji na dziedzińcu kościelnym pod własnym sztandarem Niepokalanej. Fotografia dość udatnie wypadła, dlatego wysyłamy ją do Sz. Redakcji, może z niej da się zrobić odbitka do „Głosu Dziewcząt“. Cała Sodalija liczy ponad 80 dziewcząt. Nabożeństwa sodalicijne mamy w każdy pierwszy piątek miesiąca z nauką; zaś nabożeństwa stowarzyszeniowe mamy w każdy 3-ci poniedziałek miesiąca również z nauką, błogosławieństwem i ucałowaniem relikwji św. Zyty.

Wspomnieć jeszcze wypada o jednej milej rozrywce, jaką nam Zarząd Stowarzyszenia sprawił, a mianowicie wspólne obchodzenie imienin wszystkich razem z okazji uroczystości Ww. Świętych, gdyż nie każdej z osobna uda się powinszować w dniu jej św. Patronki. Mialyśmy więc herbatkę, kanapkę, cukierki i rodzaj gry, jakby rzucanie do mety, t. j. do różnych przedmiotów powieszonych

na drucie, jak np. cała kiełbasa, strucla, flaszka wina owocowego, paczka czekoladek i t. p. rzeczy. Która trafiła z pewnej odległości, to te rzeczy dostawała. Zapadł do gry wielki, ale i śmiechu nie mało z fujarstwa i niedoleństwa wielu, co rzuciły niby na prawo, a kulka leciała na lewo. Zgrabniejsze i sprytniejsze otrzy-

Sodalski mieszce w Nowym Sączu.

mywały liczne brawa. Nakoniec zagrała namu muzyeczka, która rozochociła wszystkich, a zwłaszcza młodsze do milej i godziwej rozrywki. Nie wiemy tylko, kto pokrył kosztą tego wszystkiego, bo na te ciężkie czasy szanują naszej kieszeni.

A co więcej dodać, to już naprawdę niewiemy. Chyba to, że kilka z nas jeszcze w sierpniu z. r. brało udział w pielgrzymce do Częstochowy. Bieda u nas

pewnie taka sama, jak wszędzie — ale żyjemy nadzieją, że przecież nastaną lepsze czasy.

Aha! Miałyśmy też ciekawe zdarzenie. Ukurła nam zdzięciniała już, bo 85-letnia staruszka, którą lata całe trzymaliśmy w Stowarzyszeniu, a jak to mówią, ani pies o nią nie spytał. Naraz po śmierci znalazł się kochający krewny i zażądał po nieboszcze całego majątku. Porwał zamknięty kufer, a ciężki i był pewien, że tam muszą być grube pieniądze. Gdy kufer w domu otworzył, znalazł w niem same kamienie. Dziwaczka miała manję zbierania różnych kamieni i chowania do kufra. Jak się to może ośmieszyć, kogo opanuje djabeł lakomstwa! W.

List z lwowskiego Stow. św. Zyty.

Chciałabym podzielić się wiadomościami ze Lwowa z wszystkiemi Siostrami moimi z innych Stowarzyszeń św. Zyty i dlatego tych kilka słów piszę.

Pragnę na pierwszym miejscu opisać Święta i zakończenie Starego Roku. Święta Bożego Narodzenia odbyły się w naszym Stowarzyszeniu bardzo uroczystie mimo kryzysu i tak ciężkich czasów, jakie wszyscy odczuwamy. Do Wigilii zasiadło nas 80 dziewcząt, w sali przystrojonej drzewkiem i przy suto zastawionych stolach, wspólnie z nami zasiadł Ks. Kurator i Przewodnicząca i Panie, które u nas pracują. Przew. Ojciec prześlicznie do nas przemówił, przypomniawszy nam się nasze domy rodzinne, kiedy to jeszcze razem z rodzicami zasiadaliśmy do stołu wigilijnego, a dziś każda z nas tak sama i opuszczona, to też niejedna z nas wspomnienia te łzami oblewała, później składaliśmy sobie wszystkie nawzajem życzenia, łamiąc się oplatkiem. Na sali, gdzie leża ciężko chore także było małe drzewko i do nich Ks. Kurator i P. Przewodnicząca chodzili dzielić się oplatkiem. Pomiędzy chorymi, była jedna bardzo ciężko chora, ś. p. Stasia Morawska.

Po skończonej wieczerzy śpiewaliśmy kolędy do bardzo późnej nocy i było nam tak dobrze i czułyśmy się, jak w domu rodzinnym, musimy bardzo Bogu dziękować za to dobrodziejstwo. Jak dobrze, że jest Dom Stowarzyszenia, bo cobyśmy dziś robili bezrobotne, gdybyśmy tego Stowarzyszenia nie miały.

Na drugi dzień w Boże Narodzenie o godz. 6-tej rano Pasterka i dwie Msze św. odprawił Ks. Kurator w naszej kaplicy w schronisku i co za szczęście i radość dla nas wielka, bo w Tabernakulum zostawił nam Ojciec Najświętszy Sakrament do drugiego dnia, to też byłyśmy nad wyraz szczęśliwe i chociaż przemęczone pracą, zmieniając się kolejno spędziłyśmy na modlitwie całą noc do rana. Drzwi kaplicy były otwarte do sali chorych, a jedna bardzo ciężko chora, bo 2-go stycznia już umarła, całą noc z krzyżem i różańcem w rękę się modliła. Bóg jej dał wiele łask, bo umarła cichutko z radością w oczach, jak święta.

Dla nas była to wielka uroczystość, bo myśmy nie miały jeszcze Pana Jezusa tak długo u siebie, zawdzięczamy to przedewszystkiem naszemu Przewielebnemu Ojcu, który tak wiele pracy wkłada w nasze Stowarzyszenie; modlimy się też za Niego. Pana Jezusa gorąco prosimy, abyśmy się doczekały tego szczęścia, by Pan Jezus na stałe zamieszkał w naszej ubogiej kapliczce.

Mając tak serce pełne radości, chciałam podzielić się tą wiadomością i szczęściem z innymi Siostrami i dlatego tych parę słów napisałam.

Zytka ze Lwowa.

Małgośka z Pl. Gta.

Przyznam się, że ile razy zabieram się do pisania, zawsze mnie jakiś lęk bierze — czy też moje pisanie umieszcza w „Głosie“. Nie dlatego, żeby nie było nic warte, ale dlatego, czy znajdzie się miejsce dla mnie. Bo to zawsze pierwszeństwo mają mądrzejsi i słusznie: mały wielkiemu zawsze ustąpić powinien i musi. Oj! kiedy ja się doczekam większej objętości naszego pisemka?! Kiedyż drogie koleżanki zrozumieją wartość i znaczenie istnienia pisemka? Coś mi odpowiada: „Cierpliwości, świat postępuje“, a z postępem i rozumem ludzie

nabierają. Co daj nam Panie Boże! Tymczasem Małgoška nie załamuj rąk, tylko pisz i krzycz u całe gardło — Siostrzyczki dobre nie lekceważcie sobie pisma waszego! ale niech każda weźmie sobie na honor, że jest mądrzejsza, niż inne, bo nie tylko sama nabywa i czyta swoją gazetkę, ale i innym choćby gwałtem wpycha. Może mi się uda nakłonić naszą Redakcję, żeby te Siostry, które chętnie i wydatnie starają się o rozszerzenie pisemka były wymieniane po nazwisku w następnych numerach. Wpadłam w rozgniewanie i pomieszało mi się o czym zamierzałam pisać — odłożyłam pióro, zabrałam się do innej roboty i po uspokojeniu się i zebraniu myśli przechodzę do rzeczy.

Jak wiadomo we wigilję Bożego Narodzenia zbierają się w sali Stowarzyszenia krakowskiego na wieczerze wigilijną w znacznie liczbie bezrobotne i te, które u siebie dla różnych przyczyn nie mają z kim wieczerzy spożyć — żeby się samym nie nudziło, to za małą opłatą zbierają się w Stowarzyszeniu i tam w gronie towarzyszek, wesolo, spędzają bez troski jedną, drugą godzinę wspólnie, jak w rodzinie wieczór wigilijny. Zdarzyło się w ubiegłą wigilję, że moi starszokowie zaproszeni zostali na wigilję do krewnych, więc ja bez namysłu zgłosiłam się na wieczerze do Stowarzyszenia. Zebrało się nas około setki w dobrym nastroju, odświętnie ubranych, oczekując przybycia Czeigodnego Ojca Kuratora i pani Prezesowej. Weszli. Po przywitaniu się, Wiel. Ojciec Kurator przemówił w podniosłych słowach do zebranych serdecznie i ciepło — i zaczęło się łamanie opłatkiem z Wiel. Ojcem Kuratorem i panią Prezesową — po odśpiewaniu kolędy, zasiadliśmy do stołu, niejedna ze wspomnieniem wigilij w domu rodzicielskim i z Jezką w oku — ale wnet się ożywiło, jak w ulu pszczołek.

Ja siadłam także z myślą, żeby się przyjrzeć wszystkiemu i napisać coś o tem — nie zdradzając się z tem wesolo i swobodnie zaczęłam rozmowę z mojami obok siedzącymi towarzyszkami, które pierwszy raz w życiu obaczyłam. Po spożyciu skromnych darów Bożych, wstałyśmy i grupkami zaczęłyśmy rozmawiać. Głośno było i gwarно, jak na jarmarku, bo jeżeli jak mówi złośliwe powiedzenie, że „jedna geś i dwie niewieście, będzie jarmark w całym mieście“, to cóż dopiero jak się setka z rodu niewieściego zejdzie. Przypomniało mi się zdanie, kiedyś słyszane, podobno nawet z Pisma św.: „O jak to dobrze i miło mieszkać braci z sobą“, — a jeśli braci, to tem może więcej siostron, bo one żywiej potrafią z sobą przystawać.

Przypatrując się wszystkiemu, uderzyło mnie jedno najbardziej, że z pomiędzy tej setki zebranych, choć wszystkie były członkiniami Stowarzyszenia św. Zyty, bardzo mało było takich, któreby się dobrze znały — a czemu? — bo się mało z sobą schodzą. — Pomyślałam sobie: — szkoda, że takich Wilij niema więcej w roku, boby członkinie miały okazję się zejść razem i zapoznać — a gdyby się znały, toby się jak siostry pokochały, a z takiego zapoznania się mogłaby być niemala i dobra korzyść. Jedna drugą nierazby pocieszyła i dobrze jej w czemś poradziła, nieraz i dobrą służbę nastęrczyła — czasem i napomniła, jeśliby coś nieodpowiedniego zauważała.

Miałabym ochotę zaproponować naszym Władzom i podać pod rozwagę, czyby nie znalazł jakiś sposób od takich zebrani wspólnych — towarzyskich, przynajmniej w zimowej porze — gdzie trudno gdzie wyjść — a niejedna w niedziele i święta nie wie, co ze sobą zrobić. Chciałoby się i więcej coś powiedzieć, ale powiadają, że w wielonośstwie nie obejdzie się bez grzechu, więc Małgoška siedź cicho i „nie pchaj palca między drzwi“.

O godzinie 12-tej w nocy odbyła się śpiewana Pastenka w kaplicy Szpitalika naszego (w której wzięłam udział) z pięknym kazaniem, poczem 2 Msze św. ciche, kaplica i przyboczne sale były nabite; wykołędowałyśmy się na Mszach św. i już około godziny 3-czej nad ranem rozeszły się, wynosząc niezaltarne wrażenia.

Na wypowiedzenie: Jest w Stowarzyszeniu biblijoteka dość duża, to w zimowych czasach mogłoby dziewczęta w niedziele i święta przychodzić na czytania pożyteczne, a i kilkadziesiąt mogłoby przyjść na pogadankę — ale, musiałby się ktoś poświęcić, żeby dyżur mieć i przyjąć przychodzące do sali — zająć się niemi. wprowadzić zgromadzenia w ruch. Jestem pewna, że byłoby to z pożytkiem.

Małgoška.

TO I OWO.

10.000 FRANKÓW ZA WARKOCZ. Aktorka w Paryżu, Aurelja Branka, nosiła wspaniałe warkocz, których wymagały grywane przez nią role. Pewnego razu fryzjer, przez pomyłkę, zamiast ondulować włosy, odciął piękne warkocz. Aktorka zaskarżyła fryzjera do sądu o „zniekształcenie jej zdolności do pracy i zarobku“. Sąd przyznał rację artystce i zasądził fryzjera na 10.000 franków odszkodowania.

ŚMIERTELNY POKOS MODY. Krótkie przejryste suknie, odsłanianie nóg, nawet w największe mrozy, ledwo okrytych jedwabną pajęczyną, codzienne niemal wyczerpanie organizmu dancingami, już poczyna mścić się straszliwie na nieszczęsnych niewolnicach mody. Kobiety amerykańskie, które pierwsze uległy jej okrutnym nakazom, pierwsze też uległy straszliwym skutkom. Na ważnym zebraniu towarzystwa przeciwgruźliczego stwierdzono olbrzymi wzrost gruźlicy (suchot) wśród kobiet między 16 a 26 rokiem życia. Pełno tych ofiar mody po sanatoriach i uzdrowiskach amerykańskich! Jak zaś katastroficznie rośnie żniwo śmierci, wskazuje obliczenie doktora Smith'a. Oto w ciągu jednego tylko roku w Ameryce umarło na suchoty o 49 procent kobiet więcej, niż mężczyzn.

Straszliwa ta cyfra woła głośno o nienaruszalność praw moralnych przez człowieka! Przeczytajmy to sobie raz i drugi, a i innym o tem opowiedzmy...

WIĘCEJ KOBIET, NIŻ MĘŻCZYŹN. Stolica Czech Praga ma według powierzchniowych tylko obliczeń w czasie ostatniego spisu ludności 439.000 kobiet, a 408.000 mężczyzn, czyli że kobiet jest więcej o 31.000. Tylko w trzech dzielnicach praskich mężczyźni przeważają.

JAKĄ POWINNA BYĆ KOBIETA? (Rady Anny Pawłowej). Zmarła niedawno słynna tancerka, Anna Pawłowa, ogłosiła na krótko przed zgonem artykuł o uroku kobiety.

Urok kobiety nie jest czarem przelotnym, podstawa jego jest przedewszystkiem zupełne zdrowie. Kobieta normalna, zdrowa jest lub może być zawsze czarniaka dla otoczenia. Kobięcie zbyt chudej jest taksamo trudno być czarującą, jak kobięcie tegiej, lub chorowitej.

Zwierzęta są dlatego zawsze takie ładne i miłe, gdyż posłuszne są zawsze prawom przyrody i nigdy ich nie łamią. Nie będa one iadły ani piły tego, co im nie smakuje, ceby im zaszkodziło. Zwierzę śpi tak długo, jak tego potrzebuje i używa tyleż ruchu, ile potrzebuje.

Po tych ogólnych uwagach Pawłowa przechodzi do szczegółów.

Cały organizm musi się opierać więcej na stopach i palcach nóg, niż na piętach. Biodra muszą znajdować się stale na linii pięt, ramiona na linii bioder, a uszy wzrost nad ramionami.

Kobieta powinna nieustannie trenować się w wysuwaniu niecał głowy naprzód. Jeżeli będzie to robiła stale w młodości, to w późniejszym wieku nie będzie miała nigdy podbródka, drugiej brody.

Gdy kobieta idzie, musi baczny uwagę zwracać na to, aby długość jej krózków odpowiadała jej wysokości. Nie jest to tak trudno wymierzyć i zastosować, jak się początkowo wydaje. Przytem, nie powinna opuszczać zanadto ramion. Kobięcie nie wolno zapominać, że idzie, a nie wioskuje.

Jeżeli kobieta chce doskonałego wzoru, jak powinna trzymać się w chodzie, niech zwróci najbaczniejszą uwagę na ruchy koka. U koka każdy ruch jest elegancki, gładki, skoncentrowany. Jeżeli chcesz pięknie chodzić i nie męczyć się, to nie podnoś w marszu nóg zbyt wysoko, nie wysuwaj ich za silnie naprzód. W przybliżeniu, choć powinien wzorować się na ruchu żołnierzy w marszu.

KARTOFLE ZAMIAST CUKRU DO HERBATY? Chiński chemik Li-Hsiang-Ku w Pekinie ogłasza, że wynalazł sposób otrzymywania cukru ze słodkich ziemniaków, rosnących w obfitości w Chinach. Sposób otrzymywania ma być bardzo prosty i tani. O ile ten wynalazek okaże się rzeczywiście praktyczny, może stanowić poważną konkurencję dla cukru buracznego i trzeinowego.

SKĄD SIĘ WZIĘŁA FAJKA? Najstarszą formą palenia, było wdychanie dymu przez długie rurki. Hiszpański historyk Oviedo opowiada, że w 1395 roku wtykano do nosa rurkę z dwoma otworkami, ażeby lepiej czuć dym spalonych liści. Z tego prymitywu powstała potem nasza fajka. Rurkę czyli cybuch i naczynie połączone, fabrykując pierwsze fajki z drzewa lub gliny. W siedemnastym stuleciu zdobyła przodujące stanowisko fajka gliniana z długim cybuchem, używana jeszcze dzisiaj przez rybaków. Wówczas pakowały fajki również i kobiety i to z najlepszego towarzystwa, podobno nie tyle ze względów mody, lecz dlatego, że tytoń był rzekomo dobrym środkiem dezynfekcyjnym. Mówiono nawet, że tytoń chroni, podobnie jak spirytus, przed cholera. Córki Ludwika XIV pożyczaly od oficerów gwardji szwajcarskiej fajki gliniane, wbrew woli swego ojca, który był zawziętym wrogiem fajek. Król pruski, Fryderyk I, był znanym zbieraczem fajek. Za jego czasów wyrabiano już fajki porcelanowe, posiadające inną formę aniżeli gliniane i odpowiednio ulepszone, tak, że nikotyna spływała do specjalnego rezerwoaru.

WESOŁY KĄCIK.

ZAWSZE GRZECZNIE. — Władziu, powinieneś być zawsze grzecznym. Dobry braciszek oddaje połowę tego co ma swej siostrzyczce.

— A czy zawsze jest grzecznie oddać wszystko siostrze?

— Oczywiście synku.

— W takim razie oddam jej całą porcję... oleju rycynowego.

* * *

CHARAKTERYSTYKA. W Jednej z kawiarni paryskich zasiadło do stolika czterech przyjaciół różnej narodowości: Francuz, Niemiec, Chincezyk i Żyd. Zażądali herbaty. Gdy tę przyniesiono stwierdzili, że we wszystkich czterech szklankach są muchy. Francuz odsunął szklankę ze wstrętem, Niemiec wyjął muchę i wypił herbatę, Chincezyk zjadł muchę i odsunął herbatę, a Żyd sprzedał muchę Chincezykowi.

* * *

ZABITA KIELBASA. Mały Miecio w kawalku kielbasy znalazł ziarnko pieprzu. Kręci je w palcach, ogląda, potem pyta:

— Mamus — to pewnie śrut, którym zastrzelili tę kielbasę.

* * *

ZBYTECZNA HIGJENA. — Magdziu — zapytuje pani nowej służącej — czy też umyłaś sobie ręce przed pieczeniem chleba?

— Poco? Przecież pieczemy i tak ciemny chleb.

* * *

OBRAŻONA DUMA DZIECIĘCA. Zosia była bardzo niegrzeczna i dostała od tatusia nauczkę. Niezapomniała jej widocznie przez cały dzień, bo gdy wieczorem tatuś wrócił do domu, zawołała do drugiego pokoju:

— Mamo, twój mąż przyszedł!...

* * *

TRAFNE OKREŚLENIE. Szef wzywa do siebie buchaltera:

— Słyszałem, że personel dał mi przezwisko „ślepa kiszka“. Może mi parzechce wy tłumaczyć, dlaczego?

Buchalter długo nie chce dać wyjaśnienia. Wreszcie, gdy szef grozi mu wyrzuceniem, mówi:

— Jeśli pan już koniecznie chce wiedzieć, to powiem. Nazywają pana ślepą kiszką, bo po pierwsze jest pan często podrażniony, a po drugie, niepotrzebny.